

KOLDIOXIDBINDNING

Koldioxid binds i organiskt material som barr, löv, kvistar och gräs. Men naturen ”andas ut” koldioxid när det organiska materialet bryts ned eller när vegetation skövlas. Koldioxid är en växthusgas som i sin fria form i atmosfären bidrar till klimatförändringar. Därför vill man ha en balans av frisläppt och bundet koldioxid. Tack vare att vi bevarat många träd i Blå parken har vi möjlighet att binda koldioxid. De nya träd som vi planterar i området har olika storlekar, vilket innebär att de binder olika mycket koldioxid.

BULLERDÄMPNING

Vi minskar buller i Blå parken med hjälp av parkens utformning. Parken har bland annat utformats med vegetation, träd, höjdskillnader och gräskullar, för att dämpa buller från angränsande trafik.

HÄLSA OCH FRITIDSUPPLEVELSER SAMT ESTETISKA VÄRDEN

Blå parken är storleksmässigt en kvarterspark men till innehåll en stadsdelspark. Parken innehåller blomprakt, lekplatslek, grön oas, sitta i solen, bollspel, möjlighet till promenader, social samvaro, backåkning på vintern och flera platser för evenemang. Blå parken har flera estetiska värden som prydnadsväxter, spännande miljöer för lek, vattenkontakt och årstidsvariationer. Tack vare sitt centrala läge är parken en mötesplats inte bara för boende i Fyrklövern utan för många Väsbybor.

SOCIALA RELATIONER

Blå parken stimulerar till många typer av aktiviteter såsom lek, samvaro, möten, evenemang och fest. Vi skapar flera nya platser i Blå parken till exempel två torg, en ny lekplats och en scen. Tack var flera tillgängliga stråk och många olika sittplatser är det lätt att vistas i och använda parken. Parken har också en varierande gestaltning, från friväxande blomstrande äng, till hårdgjorda gångstråk.

UNDERVISNING OCH KUNSKAP

Det finns flera aspekter av stadsplanering och ekosystemtjänster som lyfts fram i Blå parken och Stråket bland annat undervisning och kunskap. Därför placeras vi tillgänglig information i form av fysiska skyltar och länkar till digitala appar längst med stråket och i parken. Skyltarnas syfte är att beskriva och tydliggöra ekosystemtjänstperspektivet och kretslopp. Informationen ska kunna kommuniceras på flera språk.

INTELLEKTUELL OCH ANDLIG INSPIRATION

Blå parken innehåller flera varierade ytor för aktiviteter, men också platser för lugn och ro. Några platser, som till exempel ”Skogsgläntan” är fria från visuella störningar och buller.

BIOLOGISK MÅNGFALD

Parken och stråket är ett viktigt spridningssamband för djur och växter mellan befintliga grönområden utanför Väsby centrum. I området planterar vi flera nya tallar, vilka är viktiga för många arter. Vi anlägger också grönstrukturer och boplatser för djur och växter såsom död ved, stenmurar och perennplanteringar. Förutom perennplanteringarna planterar vi blommande ängsväxter i parken. Dessa växter sköts via slätter efter blomning. Mot dammen anlägger vi brynzoner, vilket också är en struktur som gynnar biologisk mångfald.

EKOSYSTEMTJÄNSTER I FYRKLÖVERN

Ekosystemtjänster är gratis tjänster från naturen som är till nytta för oss människor, direkt eller indirekt. Vi människor är helt beroende av dessa tjänster som till exempel luft- och vattenrening, pollinering av växter och havets förmåga att producera fisk. Ekosystemtjänster handlar också om produktion av livsmedel och energi och om naturens fantastiska sätt att påverka vårt välbefinnande. När vi bygger ett nytt område är det viktigt att bygga så att ekosystemtjänster gynnas. I den här foldern kan du läsa om hur Upplands Väsby kommun arbetar med ekosystemtjänster i Fyrklövern.

UPPLANDS VÄSBYS ARBETE MED EKOSYSTEMTJÄNSTER

Före

Fyrklövern ligger i Väsby centrala delar och utgörs av gammal åkermark som brukades fram till 1960-talet då området bebyggdes med bostäder, skola och affärscentrum. 2011 revs Vilundagymnasiet vilket gör att stora delar av området består av hårdgjorda ytor och grus. Inom området finns Djäkneparken som har viss grönska i form av gräsmattor, träd och buskar. Den finns en lågpunkt i området där vatten samlas vid kraftiga regn.

Efter

Fyrklövern har utvecklats till en attraktiv del av Upplands Väsby stad. Byggherrar har skapat gårdar som har ekosystemtjänster, t.ex. via stadsodling, gröna ytor, buskar och planteringar. När regnet faller samlas delar av regnvattnet upp i en öppen ränna, och leds ner till områdets lågpunkt och västra del till en damm med planteringar i Blå parken. Här finns plats för plasklek och svalka varma dagar. Blå parken bjuder in till möten och lek med både öppna gräsytor, lekplats och scen. Här finns blommande växtlighet som både människor, bin och humlor kan njuta av. I parken finns också större träd med bland annat tallar, rödek och serbisk gran. En del av träden i parken är flyttade från den gamla Djäkneparken. Kommunens ambition är att skapa den moderna småstaden. Det innebär bland mycket annat att ekosystemtjänster byggs in i planeringen från början.

Varför ett ekosystemtjänstperspektiv?

Det finns stora vinster i att värna och utveckla de tjänster som naturen erbjuder. Ekosystemtjänster är en sorts stödsystem för staden som naturen förser oss med tjänster - helt gratis – till exempel hantering av vatten från kraftiga regn för att minimera översvämningar, förbättrad luftkvalitet genom att buskar och träd tar hand om föroreningar, gröna platser som bjuder in till möten och lek samt livsmiljöer för bin och humlor som är avgörande för pollinering.

Genom att titta på platsens förutsättningar, vad som finns där idag och vad som skulle kunna behövas på platsen i framtiden, kan man med ett ekosystemperspektiv skapa en bättre miljö för människor.

Upplands Väsby har arbetat med att kartlägga var i kommunen olika ekosystemtjänster finns. Kartläggningen och strategierna utgör ett bra underlag för planering av kommunens utveckling. Det är ett sätt att stärka kommunens möjligheter att motstå olika former av förändringar i miljön, till exempel på grund av ett förändrat klimat. Kartläggningarna möjliggör också för att områden kan planeras i ett större sammanhang. Det här gör att Fyrklövern också blir en del av ett mer hållbart Upplands Väsby.

Denna folder presenterar hur vi arbetar med ekosystemtjänster i Blå parken.

LÄS MER OM EKOSYSTEMTJÄNSTER & FYRKLÖVERN

upplandsvasby.se/ekosystemtjanster
upplandsvasby.se/fyrklovern

Grafisk form och illustrationer är gjorda av Funkia.

funkia

MATERIAL OCH ENERGI

Växtmaterialet som vi planterar i Blå parken och Fyrklövern är till största del producerat i Sverige. För att hushålla med naturresurser har vi flyttat 35 befintliga träd inom Fyrklövern till nya platser i Blå parken, där de gör mer nytta och ges bättre förutsättningar att utvecklas på lång sikt.

DRICKSVATTEN

LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten) används i Blå parken och Fyrklövern. LOD innebär att regn- och smältvatten från snö kan infiltrera i gräsmattor och planteringar samt att växter har möjlighet att ta upp vattnet, istället för att det leds ned i dagvattensystem eller avlopp. Avvattnings av hårdgjorda ytor sker delvis mot öppna dagvattensystem så som rännor, planteringar och dammen. Avdunstning och infiltration sker därefter genom de öppna systemen och de vegetativa ytorna. Fördröjning av dagvatten sker även i ett magasin under gräsmattan i Blå parken. Fördröjning i ett magasin innebär att när det regnar väldigt mycket kan dagvatten samlas upp i rör under marken. Röret släpper sedan långsamt ut vattnet till ledningsnätet.

GENETISKA RESURSER

Vi bevarar närmare 40 träd i Blå parken, cirka 10 av dessa omplanterar vi för att skapa bättre förutsättningar för parkens funktioner. Vi flyttar 6 stora rödekar från Husarvägen till Blå parken och planterar ett flertal nya träd, exempelvis tallar och serbisk gran.

RENING AV VATTEN OCH VATTENREGLERING

Vi anlägger Blå parken vid den naturliga lågpunkten i området, vilket gör det naturligt för dagvattnet att rinna till dammen i parken. Vi har baserat höjdsättningen och avledning av dagvatten från hårdgjorda ytor på de naturliga låg- och höjdpunkterna.

Vi planterar våtmarksvegetation utmed kantzoner till dammen. Kantzoner hindrar partiklar, näringsämnen och tungmetaller att hamna i vattendrag. Kantzonen jämnar även ut flödestoppar och minskar erosion genom att växternas rötter binder ihop marken. Dessutom är kantzonen en viktig livsmiljö för både djur och växter, den underlättar också deras spridning i landskapet.

RENING AV LUFT OCH KLIMATREGLERING

Parkområden med träd och grönska skapar parkbris i bebyggda och hårdgjorda stadsmiljöer, parkbrisen bidrar till att minska risken för värmeöar och ökar luftomväxlingen vilket bidrar till renare luft. Skuggande träd och vegetation ger också svalka heta sommardagar.

För att uppnå ett gott lokalklimat och en god luftkvalitet bevarar vi befintliga träd i så stor utsträckning som möjligt och tillför mycket ny grönska. Längs de nya gatorna och andra hårdgjorda ytor planterar vi nya träd. Målet är att dessa träd ska bidra till en renare stadsluft.

POLLINERING OCH REGLERING AV SKADEDJUR

För att skapa bra förutsättningar för pollinerande insekter anlägger vi strukturer som en dagvattendamm, stenmurar och flera olika biotoper. Biotoperna skapar en mångfald av boplatser och föda för djur och insekter. Blå parken innehåller en blommande äng, strandvegetation, en sumpzon, skogsmatta, lövrika brynzoner och perennrabatter. Växterna i parken är valda för att skapa årstidsvariationer i färg och form samt blomning över hela säsongen, från tidigt blommande värlok till rik höstfärg på flera träd och buskar.

